

MAGYAR POLGÁR

POLITIKAI NAPILAP.

ELŐFIZETÉSI FELTÉTELEK.

Egész évre	16 ft. — kr.
Félévre	8 " — "
Egy negyedre	4 " — "
Egy hónapra	1 " 50 "

SZERKESZTŐSÉGI IRODA:

A lyceumi nyomdában.
Kiadó hivatal:
A lyceumi nyomda „központi irodájá”-ban, főtér, gr.
Teleki Domokos-ház.

HIRDETÉSI DIJAK

Ötször hasábozott sor ára 6 kr. Minden hirdetés után 80 kr.
bélyegilleték.
Nagyhirdetéseknél
kedvezmények.

NYILTÉR

soroként, vagy annak helye 25 kr.
Reklamok:
hírfűszerbe soroként 1 ft.

H i r d e t é s e k.

SIMAY ÉS WERNER

Nagy-Enyeden.

Egész tisztelettel ajánlják a n. é. helyi és vidéki közönségnek nagy választéku legújabb kelmékkel ellátott

női és férfi divatraktárakat.

Mint hogy pedig minden időszakra, s különösen a jelen tavaszi időnyre személyesen tett bevásárlás folytán üzletünk a legújabb kelmékkel van ellátva, s messze terjedő összeköttetéseink lehetővé teszik az első kézből vásárlást, ez által azon kellemes helyzetben vagyunk, hogy a n. é. közönségnek mindig a legjutányosabb árak mellett szolgálhatunk, miről a bevásárlásnál minden t. cz. vevőink meggyőződést szerezhetnek.

Tájékoztató végett újonnan érkezettek árjegyzéke:

Jó mosó percalinok 22—28 krig.	Legújabb szörkel-mék 24—40 krig.
Angol percalinok és cretonok 28—35 "	Legfinomabb szörkel-mék 50 ktlól 1 ftiig.
Batizok és Jaco-nettek 20—33 "	Gyapju-szővetek 1/4 széles 1 f. 25 ktlól 4 f. 50 krig.

Továbbá nagy választéku valódi rumburgi és morvaországi lenvásznak. Legjobb minőségű selymek, úgy minden üzletünkhez tartozó árúk, dús választékban találhatók. Kiházasítási, vagy nagyobb bevásárlásoknál különös előny adatik.

2—3 (1) **SIMAY és WERNER.**
N.-Enyeden. Üzlethelyiség főtér, Winkler-ház.

MAGYAR POLGÁR NAGY NAPTARA

csak 80 kr.

tiszti czimtar nélkül.

Kapható a lyceumi nyomda központi irodájában, főtér, gróf Teleki Domokos ház.

A legkedveltebb két sorsjegyet

CSAK 2 FRTO havi részletekben lehet megszerezni, és pedig:

1 drb Salzburgi sorsjegyet, melynek az évben 5 huzása van, ugyint: január, márczius, május, szeptember és november havakban; továbbá:

1 drb Szász-Meiningeni sorsjegyet, melynek évenkénti 3 huzása márczius, július és november havakban történik.

Egy ily sorsjegy tulajdonosa már az első részlet lefizetése után csak egyedül játszik és tarthat igényt a

45,000, 40,000, 30,000 frtos stb. nyereményekre.

A 25 havi 2 frtos részletek lefizetése után kiszolgáltatjuk az eredeti 1 darab Salzburgi sorsjegyet, 1 „ Szász-Meiningeni

Videkröli megrendelések az első részlet beküldése vagy utánvét mellett rögtön eszközöltetnek.

3—24 (3)

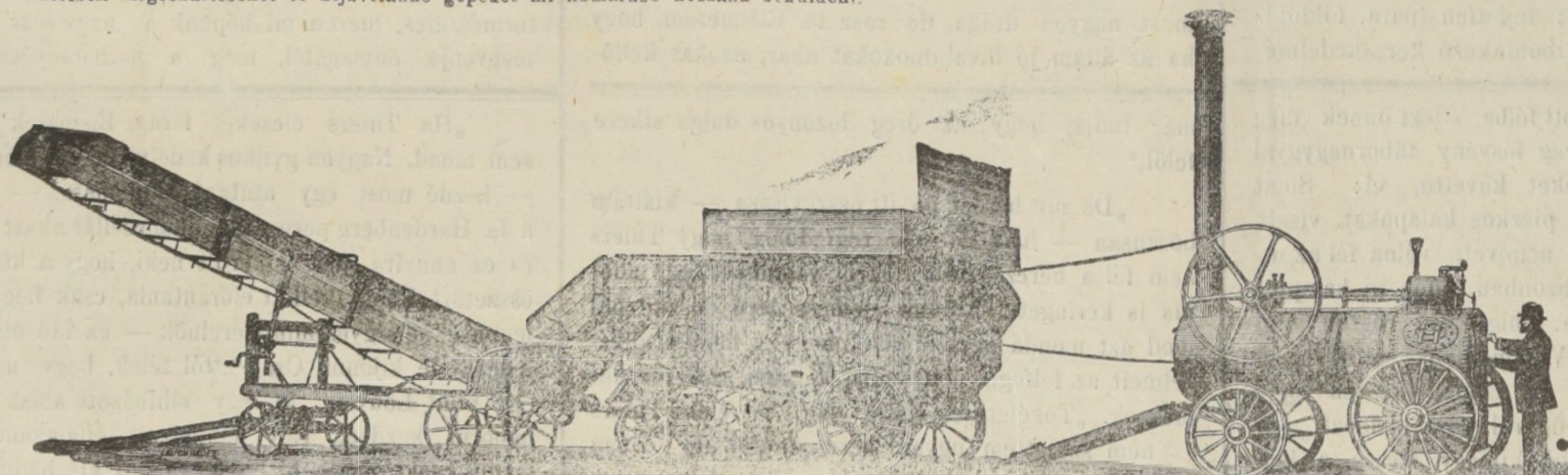
Politzer Zsigmond és Társa

bankház Pesten, földútca 1. sz.

ROBEY & Comp. LIMITED.

Iroda: Pesten, álló-ut 1. szám.

Ezennel van szerencsénk a n. é. gazdaközönség és iparos urak tudomására juttatni, miként újonnan felszerelt műhelyeinkben, mindennemű gépjáratokat elfogadunk és bármilyféle a gépészeti szakmába való munkákra vállalkozunk, melyekre vonatkozó megrendeléseket legpontosabban és leggyorsabban végrehajtani első kötelességünknek fogjuk tartani. Hogy azonban gőzgépek és cséplő gépek javításokkal május és júniusban túlhalmozva ne legyünk, kérjük az e tekintetben megrendeléseket és kijavítandó gépeket mi hamarabb hozzánk beküldeni.

Együttal bátorodunk az igen tisztelt venni szándékozóknak különös figyelmükre ajánlani, mivel már eddig is számos megrendelésünk vannak, az országsszerte legjobb hírből álló

Patent vasrámas gőzcséplőgépeinkre

és mivel igen valószínű, hogy később megrendelésekkel túl leszünk terhelve, kérjük erre vonatkozó megrendeléseket, ép úgy juhmosásra alkalmas szivattyukra, sorvető-, kaszáló- és cséplőgépekre, kazalrakó-gépekre, lögregelyekre stb.

minél előbb kezeinkhez juttatni, hogy azokat a szokott pontossággal még jóval ez idő előtt szállíthassuk. Dúsan felszerelt raktárunk meglátogatása végett ezennel tiszteletteljesen meghívjuk a n. é. gazdaközönséget és kíváncsi szívesen szolgálunk ingyen képes leírásokkal és árjegyzékekkel.

A bécsi kiállításon Robey & Comp. Limited a pesti cég főnöke által Szekrényessy Kornél ur által lesz képviselve, ki bármily tudósításokkal és tanácsokkal szívesen fog szolgálni. Levelek vagy Pestre álló-ut 1-szám alá intézendők, vagy Szekrényessy Kornél urhoz Bécsbe, Wandl szállóba (Petersplatz).

30.—1873.
ehkt.

Árverezési hirdetmény.

A felvinczi ev. ref. egyházközség Felvincz városában a piacon levő vendéglője 1873-dik évi ápril 24-étől 1876-dik évi ápril 24-beni hasznosbérének idei márczius 15-ére kitűzve volt kiadása nem sikerülvén, e végett újabb határnapul idei márczius 30-kán d. u. 2 óra tűzetik ki. Kikiáltási ár újabb megállapodás szerint 400 o. é. frt, melynek 10%-ja bánatpénzül teendő. Árverési feltételek Kolozsvártt a méltóságos főconsistoriumnál, Felvinczen a ref. papnál tekinthetők meg.

A felvinczi ev. ref. egyház tanácsától.

Felvincz, 1873. márczius 16.

1—3 (6)

SZACSVAI LÁZÁR, gondnok.

Eladó sertések.

Teremiben — a marosvásárhelyi vasut mellett — a gróf Bethlen Camillo udvarában eladó 300 darab kintű fajta egy éves, jó állapotban levő süldő.

Értekezhetni bérmentesen az uradalmi tisztartóval. Utolsó posta Nyárádtó.

2—2 (7)

Kiadó szállás

Kolozsvártt a belközéputczában, a kisegítőpénztár közel zomszédságában

két szép udvari szoba

kiadó. Értekezhetni a tulajdonos

Papp Joachimmal.

2—3 (8)

KOLOZSVÁR, MART. 20. 1873.

A királyföldi románok programja

A királyföldi románok tekintélyes része, párt színezet nélkül, e hó közepén N. Szebenben gyűlést tartottak, meghatározandó a királyföldi románok állásponjtát a kormány által megkésztett s a Királyföld rendezéséről szóló törvényjavaslattal szemben.

A szereplők között volt Macellarius E., Borgia, Hannia s mások, kik a leghiggadtabb tanácskozás alá vették a kormány javaslatát s úgy találták, hogy e javaslat nem a királyföld lakossága többségének kielégítésére, hanem a csekély-számu szászok ambíciójának helyezésére tekintetből készített oly alakban, a melyben előtűnik fekszik.

Nem helyteleníthetjük tehát, sőt üdvözljük a királyföldi románok eljárását, mely a kormány által egy rész iránt tanúsított személtől s a többiségre nézve káros engedékenységet előbbi medrére kívánja visszatérlni, követelvény, hogy ugyancsak a kormány által javasolt, a parlament által elfogadott s a királytól szentesített törvények szigorúan alkalmaztassanak s ne követessék el törvénytérítés csak azért, hogy egy nagy számu lakosság érdekei mélyen megcsorbitsassanak.

A kormány a románok eddigi speciális ohajtásait azért nem teljesítette, mert — mind mondja — azok törvénybe ütközök, azoknak teljesítését a törvény tiltja. A románok egy idő óta a sajtóban és feliratokban küzdöttek, hogy az egyenlőség s a törvény alkalmaztassék egyaránt a királyföldre is; — a kormány, hogy e kívánság teljesíthető ne legyen, megváltoztatta a fennálló törvényt, újat alkot, mely a szászoknak igen, de nem szolgál javára a királyföld magyar és román ajku lakóinak. —

A fennemlített conferentia higgadt vitatkozás után megállapította a románok programját, a királyföld rendezése tekintetében: e program a mily békés szellemű, annyira jogosult, törvényre támaszkodik, a törvény alkalmazását kívánja fogantatni minden részrehajlás és minden kedvezmény nélkül.

A megállapított program 4 pontból áll; az 1. pont értelmében a Királyföld, az az azon történeti 9 szék és két kerület (districtus) melyek jelen terjedelmükben mai napig municipalis törvénykezési jogot gyakoroltak, osztassék fel az 1870. 42 t. cz. értelmében 5 önálló municipiumra, élén egy-egy főispánnal (választandók ezekből a sz. k. városak) és ezen öt municipium kerekítették ki a közigazgatás könyvebbítése érdekében.

A program ezen 1. pontja a Királyföld egyik legéletbevágóbb érdekét öleli fel. A kormány javaslatában körülírt municipiumok felosztása, azok rendezése s az azok felett kirendelt szászispánság fenntartása — közigazgatási absurdum, mert teljes lehetetlen a szász-ispánnak felügyelni az egész Királyföldi törvényhatóságokra oly módon, hogy felügyelete a törvényhatóságokra és lakókra nézve üdvös lehessen, ha számba nem is vesszük azt, hogy a szász-ispánság fenntartása ellenkezik a törvényvel, s annak rendeleteit lábbal tiporja.

A mi a kikerekítést illeti, ez szintén a közigazgatás könyvebbítése tekintetéből kívánatos, az eddigi korhadtt fészkek helyébe a törvényben megírt újakat kellene építeni.

TÁRCZA.

A kályhánál.

Vogt Károlytól.

(v) Régi szokásunk szerint vasárnap este otthon ültünk együtt és csevegtünk.

„Mi új hirt hozt Párisból kedves barátom?” kérdém egy ismerősömöt, ki ott gyakran megfordul, mivel mint schweizi határozott párthoz nem tartozik.

„Újat?” — felel — „az új ama régi ének a részeges kovácsról, a részeges kovács alatt pedig a harminczas bizottmányt kell érteni, mert mint az ének továbbra hangzik: „S ki a régi dalt nem tudja, kezdje az elől újra.”

„Kérem, ne is beszéljünk erről! Az hiszi ön talán, hogy elolvasom valaha azt a sok irkafirkát? Ma kibékülés, holnap háboru, holnapután fegyverszünet s így tovább, egész in infinitum!”

„Nem is teszi fel senki önről, hogy elolvasa, hisz maguk a párisiak sem olvassák; csak az élceket regisztrálják, miket Thiers mond, s e barometerről következtetnek aztán az idő állására. Mondhatom önnek, hogy uralkodik felettük. Néha már győzelmeit cipőcs élcekekkel is fűszerezi. Ez már egészen szokásává lett. Ezért újból fel is eleventették régi gunyvevét a „fouriquet“-t, melyet egykor Soult adott nekí. Még mindig a régi párisi gamin! De az emberek elefelelték hozzáadni, hogy Soult tulajdonképen miért is volt oly dühös Thiersre! Természetesen, Orleans-párti hírlapok voltak, melyek az adomát feltalálták, és ezek nem akarták az öreg képrabló Soult emlékéit érteni, mert ezt, daczára annak, hogy Spanyolországban a háboru alatt vagyont és képcsarnokot szerzett magának, becsületes embernek tartották.”

„Csakugyan nem emlékszem...”

A 2. pont szerint: A kir. városok t. i. Szászváros, Szászsebes, Nagyszeben, Medgyes, Brassó és Besztercze képezzenek ugyananyi önálló municipiumokat az említett 1870. 42. t. cz. 1. §-sa értelmében.

A 3-ik és 4-ik pontok értelmében ezen önálló municipiumok, valamint a hozzá tartozó községek szerkesztessenek az 1870. 42. és 1871. 18. t. cz. értelmében, egyedül a királyföldi 100 éves szabad és egyenjogúság által követelt azon kivétellel, hogy valamennyi municipális képviselő testület választás után töltessenek be és hogy az activ és passiv választási jog a municipiumban minden állampolgár illessen, a mint ő azt a községben is gyakorolja, az 1870. 18. t. cz. 38. §. szerint.

Az előzmények természetes következmény képen az eddig fennállott intézmények, mint az u. n. szászegyetem, szászispánság és ispán szüntessenek be; a mi pedig a Királyföld vagyonát illeti a melyet eddig az egyetem kezelt és a mely csupán kezelési szempontból nem követelt egyetemet és ispánságot, azon intézkedés történetje, hogy ezen vagyon forrásai, természete és rendeltetése kipuhatolassék; ezen utóbbi ügy végeldöntéséig pedig ezen vagyon kezeltessék a királyföldi lakosok t. i. az 1 pontban említett történeti municipiumok ideiglenes bizottsága által.

A programban foglalt 3 utolsó pont, az 1870. 42 t. cz. és az 1871. t. cz. alkalmazását kívánja s annyira jogosult, hogy ellene alapos kifogásokkal felhozni egy általában nem lehet.

A Királyföldi vagyon rendezése, a vagyon természetének kipuhatolása, az universitás eltörlése, mind olyan kívánság, mely alkotmányos szellemű van áthatva.

A szászok tulkapásai a nemzeti vagyon kezelésében, a szász universitás szász törekvései — eléggé kíváncsossá teszik ezen ügyek gyökeres megvizsgálását; mert mély sértés történik a többi lakosokkal szemben fordítva a szászok e vagyont csak is szász célokra fordítják, habár nekik van legcsekélyebb részük is benne.

A románok a királyföld rendezése tekintetében tehát megállapították programjukat, még pedig békés, alkotmányos szellemben — e programot pártolni fogják a magyar-ajku lakosok is. Több ezer példányban fogják azt kiosztani, — s a királyföld román és magyar-ajku polgáraitól aláírások eszközöltetnek a kormányhoz és parlamenthez e program érvényesítése tekintetéből.

E harc a jog, az egyenlőség harca a kiváltságos szászok s a kiváltságokat legyező kormány javaslatával szemben.

Válha a szentebb ügy győzelmére jutni.
Moldován Gergely.

Orbán Balázs márcz. 17-diki ülésben mondott beszéde.

T. ház! A személyes kereseti adó-törvény módosítását célzó jelen törvényjavaslat, valamint többi társörvényjavaslati is, bármiként igyekezzenek is szépen, tagadhatlanul adófelméletet invonálnak. Nem akarok én t. ház! hivatkozni egyik legtekintélyesebb pénzügyi kapacitásunkra, ki 1861-ben Magyarországnak akkori, most fokozott mérvben meglevő adóit törvénytelen sarcznak nevezte: hanem saját életből merített tapasztalataim folytán határozottan merem állítani, hogy Magyarország jelenlegi adója is: fejletlen ipara, földművelése, pályáiból alig kibontakozó kereskedelméhez mérten annyira terhelő, hogy azt a töke megtámadása nélkül fizetni képtelenek vagyunk.

„Eh mit! — szakított félbe — ezt önnek meg kell tudnia. Thiers az öreg fősvény tábornagygyal a legpompásabb csinyeket követte el: Soult mindig olyan borzasztó piszkos kalapokat viselt, milyeneket a rongyszedő nem látott volna fel az utcáról. Egy szép napon azonban ujdun új kalappal lépett a ministertanácsba. Thiers ezt rögtön észrevette. „Nézd — sugá Villemainnek — az öregnek új kalapja van!” — és azonnal készen volt a terv. Mig valami fontos ügyről folyt a debatt, addig Thiers saját kalapjával kimegy, sietve a legközelebbi zsidó-boltba küldi, s ott a legrégibb, legpiszkosabbal mit csak találni lehetett, becsérteli. Ezzel aztán nyugodtan belép a másik mellé teszi. A ministertanács végével az öreg tábornagy asztalán néhány okmányt összehány, s mig ez rendbehozásukkal van elfoglalva, addig Thiers felteszi Soult új kalapját és kisért. A tábornagy semmit sem gyanitva, szokásból elveszi a piszkost és elmegy; midőn haza ért iszonyu haragba tört ki, látva hogy két piszkos kalap birtokában is van. Persze tudta, hogy ki követte el a csinyt s bosszút forralt. Thierst egyik ismerőse figyelmeztette az öreg haragjára. „Mit, a marsall? Velem akar újat huzni? Hogy is ne! Egy mumia, kit bérjaiba kell begöngyölni!” — Be is göngyöltette.”

„Mind szép — mondám — de én nem foghatom fel mi viszonyban lehet ez a mostani állással?”

„Oh genfi egyházatyák legnaivabbika — folytatá barátom — s ön nem tudja, hogy mit akarok én ezzel mondani? Mondom önnek, az öreg (ez jelenleg Thiers) épen most így göngyölteti be az Orleansokat, minden hercegekkel együtt; ezektől most nem fél többé, a harminczasoktól sem, kik szét vannak robbantva, mint a strassbourgi kőkapu! Hálából, hogy szétrobbantatták magukat, most gunyolja őket, és Páris, ennek következtén

hez mérten annyira terhelő, hogy azt a töke megtámadása nélkül fizetni képtelenek vagyunk.

Illog a fizetési képtelenség meg van, azt tanusíthatja a permanens adóexecutio mellett is felhajthatlan nagy adóhátrékok, pedig tudjuk azt, hogy a pénzügyminister ur közegei eljárásukban nem szoktak nagyon kegyesek lenni, elekequalnak azok minden megfoghatót, el a szegény földmives és iparosnak munkaeszközeit, dobra ütök, a legszükségesebb butorokat is. Ha t. pénzügyminister ur látná hogy adóequal közegeinek nyomába mily számandó nyomor, mily kétségbeesés marad bizonyly az eddigi adók elviselhetlen terheit nem tetézte volna adóemelések javaslatba hozatalával.

Készséggel elismerem t. ház! hogy minden országnak akként kell gazdaságát berendeznie, hogy rendes bevételei rendes kiadásait fedezze; Magyarországnak 67 óta fokozatosan emelkedő deficitjei meggyőzték arról is, hogy hazánk államháztartása nincsen valami példás rendben, elfogadom azt is, hogy az egyensúlyt bevételeink és kiadásaink közt multhatlanul helyre kell állítanunk. Azonban, nézetem szerint, nagyon egyoldalulag fogják fel a kérdést azok, kik az egyensúlyt csakis az ország bevételeinek adóemelése által fokozása által hiszik helyreállíthatni; mert van a kérdésnek egy, másik viszonyaink közt egyedül igazságos és egyedül alkalmazható megoldási módja, az, hogy kiadásainkat szállítsuk oda, hogy az ország rendes bevételei azokat fedezhessék. A kiadások apasztásának számos kínáló módjai közül csak egy pár lényegesebbet leszek bátor a t. ház engedelmeivel fölemlíteni.

Nem érintem én itt a közös ügyeket, melyekből szentséget csináltak, dogmát faragtak, nem nyulok én ezen oly féltékenyen őrzött n o l e m e t a n g e r e f e l e k é r g e s g y m ö l c s h o z, bár kétségtelen, hogy úgy a száraz mint a — nézetem szerint — céltalan tengeri véderőnél, egy kis jó akarattal nagy megtakarításokat lehetne tenni a nélkül; hogy hazánk a birodalom védekezősségét gyengítők; kezdeményezte is ezt az osztrák-delegatio, de a mi delegatioink rosszul alkalmazott nagylelkűsége amannak gazdálkodási törekvését meg-husítja; nem foglalkozva tehát ezen tölkül elvont ügyekkel, én azt hiszem, hogy belügyünk terén is eszközölhetnénk oly megtakarításokat — még pedig az ország minden legkisebb hátránya nélkül — melyek rendes kiadásaink deficitjét eltüntet-tetik.

Ily megtakarítások leginkább a pénzügyminister ressortjában tehetők; például most az adóhivatalok, pénzügyi igazgatóságok, számvevőségek, a pénzügyi tábor, s mind ezen testületek nyugdíjai évenként legalább 14 millió forintot emésztenek fel. Már most ha a pénzügyminister ur valamiképpen megtudna barátkozni azon eszmével, hogy az adók beszedését a törvényhatóságokra bizza, a mint az ezredesen át szokásban volt Magyarországon; ha rábírható lenne a pénzügyminister ur arra, hogy a monopoliumokat, a mint arra a mód kimutattott — az állam károsítása nélkül eltörlje: akkor csak e két pontnál is 6—8 millió forintot könnyen meggazdálkodhatnánk.

Továbbá egy új nyugdíjrendszerrel, — mely a hazaárulókat nem fogadná be jutalmazása keretébe — szintén szép összegeket lehetne megmarasztani; igazságszolgáltatásunk és közigazgatásunkat is egyszerűsített olcsóbbá, tehetősebbé, mert az most nagyon drága, de rossz is. Elismerem, hogy ha az állam jó hivatalnokokat akar, azokat kellő

már tudja, hogy az öreg bizonyos dolga sikere felől.

„De mit beszél ön itt összevissza — kiáltám bosszusan — hisz az már régi dolog, hogy Thiers nem fél a hercegektől. Erről valamikor egy adoma is keringett. Valami nemességére büszke bold az azt mondá egyszer neki, hogy a nemesség érzelmeit az felfogni sem tudja, ki nem született nemeknek. Tökéletesen igaza van, — felel Thiers — nem születtem ugyan hercegnőtől, de ölelben legalább már soknak voltam!”

„Ez élcz előttem egészen új — felel barátom — de minthogy ön egy újat említett fel, hadd beszéljek én el egy újdon ut: Ezelőtt néhány nappal az egykori postamesternek Vandalnak dolga volt Thiersnél. Nem igen szeretik egymást — de mégis udvariansan fogadtattott. „Nós édes Vandal — szól Thiers végül, mit mond ön a mostani viszonyokhoz?” — Nem tagadhatom elnök ur, volt a felelet, — hogy sokan, köztük én is, többre becsüljük a monarchiát a köztársaságnál!” — „Ezt én nagyon természetesen találom — szól Thiers mosolyogva — de miféle monarchiát kívánnak? Látja kedvesem, a régi szakácskönyvben az áll: ki nyulsított akar készíteni, annak legelőbb is nyulra van szüksége. De honnan fogják önök a nyulat venni? Lulu csak nyulacska; Chambord véglegesen visszalépett, és az Orleans-ok? azok még nyulak sem! Adieu, kedves Vandal! Éljen boldogul!” — Este — tévé hozzá barátom — egész Páris tudta, hogy az Orleansok meg vannak törve, és a harminczas bizottság fuziával s mindazon haszontalanságokkal, mi rajta s körülette függ, tökéletesen vízzé vált. (Itt adom a phrasist francziát, eredeti nyelvén jobban hangzik. „Lulu n'est qu'un levraut; Chambord est trop faulx et les Orleans ne sont pas des lièvres, mais seulement des lapins!”)

leg kell díjaznia: de hogy egy szolgabírónak, kitől minden teendőt elvettünk, oly fizetést adjunk, a mely járulékaival rámege 1500 — 2000 frtra, az egy kissé tudíjjazás. Hát azok a már már comicus alakot öltő városi főispánok, ezek az ujkorparasitái, nem volnának-e minden hátrány nélkül eltörölhetők? Van még a költségkímélésnek egy másik módozata is, mit rendkívüli szükség esetén — minőbe Magyarországnak most van — más államok is szoktak alkalmazni, az, hogy a kormány, hivatalnokainak hazaítségára hivatkozva felszólítja, hogy fizetéseik bizonyos hányadát áldozzák a haza oltására, kisért meg ezt a kormányunk, legalább meggyőződést szerezhet arról, hogy az itt táplált és kényesztetett sok idegent mennyire sikerült hazánkhoz édesgetnie.

De ha pénzügyminister ur és a kormány a kiadások leszállításának ezen s más kínáló módozataival nem tud s nem akar megbarátkozni, ha mindenképen a bevételek emelésének elkerülhetlenségére támaszkodik, van mód arra is, hogy adó-emelés mellőzésével új jövedelmi források fakasztása által emeljék az ország bevételeit s egy jó pénzügyministernek hivatása, nem annyira a számokkal való jól elbánni tudásban, mint inkább az ország kínáló kincseinek észszerű kiaknázásában, új segédforrások felkutatásában határozódik meg; pedig hazánknek sok új vagy eldugott régi segédforrása van; én itt a legjelentékenyebb föl-említésére szorítkozom, a mely egy magában is elégséges arra, hogy a deficitet ismeretlenné tegye előttünk. (Halljuk!)

Hazánknek annyi sója van, mint sehol a földkerekségen, a legrégibb időkben is a só nagy kiviteli cikket képezett, s főleg az erdélyi fejedelmek igen nagy kereskedést üztek vele. A szegény kelet piazcait most is kínálkoznak. A szomszédos Olaszországba sőt távolabb nyugoti országokba is a mi tiszta sónk előnyösen versenyezhetne a rossz és ékésztő tengeri sóval, néhány aknánk hajókészítő fegyverek közvetlen hasznosításába fekszik, s így a jutányos vízi uton egészen a tengerig szállíthatnók azt; s mi ez előnyök s ki-méríthetlen sotelepeink mellett mégis alig viszünk sőt külföldre, sőt mi még magunk is igen sok külföldi sőt hazánknak.

Ennek oka pedig t. ház abban rejlik, hogy Austria kivételével Europa minden országaik közt a só legdrágább nálunk, mi miatt a kivittől elesvén, csakis a belfogyasztás korlátozt hasznaira szorítkozunk.

Probálja csak megpénzügyminister ur! sónk-nak az Europai szabályzatnál valamivel olcsóbb árt szabni, s akkor bizonyly a nagyobb belfogyasztás mellett oly nagy kiviteli kereskedést folytathatnánk, hogy a jeleni sőjvédék sokszorozódnék. Hogy ez nem ábránd és utópia, arról gyakorlati példák kezeskednek; így a külfogyasztásra ott van a szomszéd Duna-fejedelemség, melynek csak két, közlekedéstől távol eső, s minőségileg is a miéinkkel nem versenyezhető sóaknája van, s még is épen az olcsó ár következtében lehetségessé vált kiviteli kereskedés által a miénket jóval túlhaladó bevételei vannak a sóból. Az olcsó ár mellett nagyob mérvű belfogyasztásra praecedens mutat a parajdi sóakna, hol 1848 és 49-ben a magyar kormány 2 frtra szállította a só árát, mi által a sófogyasztás négyszereződött s így az olcsó árszabály mellett is az állam bevétele fokozódott. Ez természetes, mert a mi népünk a nagy sóár miatt megvonja önmagától, meg a marhatenyésztéstől

„Ha Thiers élceket farag, Bismarck egyet sem mond. Nagyon gyilkos kedélyhangulatban van” — kezdé most egy átutazó diplomata. — Miota á la Hardenberg porosz államkancellár akart lenni, és ez annyira nem sikerült neki, hogy a külsőleg esszetört Roont kellett előrántania, csak hogy Eulen-burg ne legyen minisiterelnök — ez idő óta nem lehet vele kijönni. Csak attól félek, hogy ugy te-end mint Louvois, ki egy elhibázott ablak miatt háború kezdett. Egy elhibázott államkancellár mégis csak méltóbb lenne valami kis hadjáratra. De plane most, a Laskerség óta, tökéletesen elvesztett minden alapot láb alól. Önök el sem képzelhetik, mennyi fáradságba került neki a barátjának szánt haláldófést legalább annyira előadni, hogy egyelőre csak a mellé ny t találta. Alig lehetett megértetni a győzelmmel, hogy egy parlamentarizmus-bizottság: bűnös belekapás a fen-sőbbégi jogokba; az egész hűtőkészületek, élén Trokenbeekkel mint fecskendőmesterrel, mozgásba kellett hozni, hogy a képviselőházban egyfelől a királyi nemvizsgáló-bizottságot nagy többséggel keresztülgyéjk, másfelől pedig, hogy a kis Laskert, azon ürügy alatt, miszerint a vádlott nem lehet egyszersmind bír, s a mennyire csak lehet háttérbe szorítsák; az egész csuszó-mászó sergét hadilábra kellett állítani, tudtára adandók a bámuló világnak az erényes kandidatus rettentő haragját, kinek bámuló szeme ellőt hirtelen az elfajultság egy egész örvénye tártul föl. Azonban az elesett barátot sem lehet kihallgatlanul elitélni, bármily nehezen essék is ez: s most végre mind-e welf — és csuszó-mászó hadakat is védni kell, mert ezek lételettől függ az egész épület létele, hol a közvéleményt gőzzel gyártják, és mint Suchard chocolateját Bismarcki titkos czimzet alatt küldik szét világá!”

(Vége köv.)

HIRHARANG.

Kolozsvárt, Március 20.

Lapunk előfizetőit tisztelettel kérem, sziveskedjenek megrendeléseiket minél előbb megtenni, hogy a lap szétküldésében semmi akadályunk ne legyen. Később jövő előfizetőinknek — miután fölösleges példányokat nem nyomathatunk — a legjobb akaratunk mellett sem küldhetünk teljes számú példányokat.

Előfizetési feltételeink maradnak a régi-ek, félévre 8. frt évnegyedre 4 frt.

A „Magyar Polgár” és „Jónás lapja” együtt rendelve meg évnegyedre 5 frt. 50 kr. félévre 10 frt. 50 kr.

A Jónás lapjából még néhány teljes számú példánnyal szolgálhatunk.

A kiadó-hivatal.

A jövő szezóra sem lesz operája színházunknak, miután a szervezéssel minden tekintetben elkésett az igazgatóság, a jobb erők már szerződötték a budai és vidéki színházakhoz. Jövőre az opera összeállításán természetesen még nehezebb lesz, miután Pesten egy új népszínházat terveznek, mely az operettekhez ismét a vidéki énekesnőket és énekeseket gyűjti össze.

A kolozsvári nyomdászok által alakított rokkant-alap egylete a következő adakozások történetét szerkesztőségünkél: Toth Pál, Schmidt Ágoston, Harmath Gergely kegyesrendi tanárok egy-egy forintot, összesen 3 forintot adtak. Az egylet nevében köszönjük.

A Bergher színháza új cyclust kezdett meg, mely érdekesség tekintetében a többiek is fölülmulja. A téli tájképének mozgó piczi alakjai s állatai valóban meglepő csinos tréfát állítanak elő. A szellemalakok már magokban is megélednek a legmivelőbb ember figyelmét is.

Gr. Haller Ferencnek testvére Gr. Haller József ellen indított sajtópörének esküdtzéki végtárgyalása e hó 24-én elnapoltatott, gr. Haller József betegsége folytán.

Szász Béla azt hiszi, hogy csak a „M. Polgár” álmodta, hogy a „Kelet” a polgárság több helyen megégette. A „Kelet” szerkesztősége, ha nagyon kíváncsi, szerezhet bővebb tudomást is magának ez esetekről, melyek fennennek hirdetik népszerűségét. Elég gyalázat, hogy akadt nálunk magyar politikai lap, melynek szerkesztője, ki egy szerszint egyetemi tanár is, gunyt tudott űzni a polgárság legbárányabb érzelmeivel!

(v.) Képviselői közgyűlés, március 19-én. Medgyesi Tivadar járási polgármester délután 7/4 órakor a gyűlést megnyitja. Jegyzőkönyv felolvasatása és hitelesítése után Tóth Vilmos volt belügyminiszter és a helyébe kinevezett gr. Szapáry Gyula leirata olvastatik fel. Mindkettő éljenekkel fogadtatott. Ezután a járdá-ügy került színpadra. Felolvastatik e tárgyban Mayer József és Eiben-schütz Lipót vállalkozók ajánlata, kik ajánlkoznak a gránit-járda lerakására oly módon, hogy négy-szöglet 28 frtért készítik el. A szakbizottság az ajánlatot elfogadhatónak találja, s a képviselőket azonnal meg is szavazza ez évre 16 ezer forintot járdakészítésre, felszólítva egyszermind a polgármestert, hogy a szerződés megkötése iránt tegye meg a kellő lépéseket; az ennek végrehajtására szükséges bizottság Tompa János, Pál Sándor, Magyar Mihály, Finály Henrik és Tamási János urak személyében ki is küldett. — Földes y a lövedé felállítás ügyében előterjeszti a bizottság kérvényét, melyben a képviselőtől 1.) a Rózsá-liget díjtalan átengedése, 2.) a 400 darab 50 frtos részvény 6%-jének biztosítása és 3.) a hid díjtalan elkészítése és 30 köbláb kő adása kértik. A szakbizottság véleményére a két első kérés teljesítettik, utóbbi azonban csak azon módosítás-sal, hogy a város kő helyett 600 frtnyi készpénzt ad. — A katonai laktanya kibérlése ügyében szakbizottsági vélemény ajánlja a Tamási Péter-féle ház kibérlését. A helyiség évi bére 1200 frt. A képviselőt magáté teszi a szakbizottság véleményét, és odaútatja a tanácsot, hogy három évre kösse meg a bérszerződést. — Tompa mérnök előterjeszti jelentését a tűzoltói őrtorony felállításáról. Szerinte a fellegvár — ámbár az őrtorony itt olcsóbb, 1975 frt. 64 krba jönne — igen távol esik s ott fizetett őrt kellene tartani; sokkal alkalmasabbnak tartja a szappanutezai bástyát, ámbár berendezése sokkal többé (5576 frtba) kerül; a tanács-ház gyenge falazata pedig nem engedi, hogy arra 3-ik emelet s őrtorony is építtessék. A képviselőt, dacára a nagyobb összegnek; az őrtorony felállítását utóbbi helyre határozza. — Gyűlés vége 7/4 órakor.

(y) Csáthyné, Medgyaszai Ilka asszony szerződöttetett színházunkhoz. Ő tekintetbe véve színházunk anyagi helyzetét, nem lépett föl tulajdonképpen, sőt eddigi fizetéséből is engedett. Eszerződöttetett örömmel fogadja a közönség, mert Csáthyné asszony egyike szinpadunk kedveltebb alakjainak.

(y) B. Kemény Ferenc magyar gyere-monostori szép belső telkét az ottani iskolának aján-dozná. E szép tett dicséretre nem szorul. Bár fő-uraink közül többek követnék e szép példát.

(y) Hészler Nándor főispán, ma holnap népszerű ember lesz. Erre ő egy igen jó módot talált. Kiül ugyan a Tauffer-féle kávéház előtti

padra, s ott nyújtzkodik egész délutánokat. Esz-mét cserél jámbor hordákkal. — Szóval az egész ország legdemokratább főispánja.

(v) A spanyol hadseregben — mint angol lapok írják — a fegyelem végkép meglazult, s csakis ennek tulajdonítható, hogy a kormány még eddig nem lépett föl kellő eréllyel a karlisták ellen, kik hogy maguk is érzik tehetetlenségüket, leginkább bizonyítja a tény, miszerint folyvást a hegyek közt tartózkodnak, gondosan kerülve minden összecsapást az itt-ott lézengő kormánycsapa-tokkal. Don Carlos különben rejtekből nem szü-nik meg nagy haderőről beszélni, s tüzzel vassal fenyegetve adófizetésre bírni a városokat.

(v) A szegedi várat már tökéletesen kiürítették, és sem fogoly, sem katona nincs már benne. Hir szerint, közelebből már megkezdik lerombol-tatását.

(v) A carroussel ismét kísért! Hir szerint gr. Török már el is készítette, a bécsi világkiál-lítási palota rotundájában tartandó nagy lovagjá-ték tervét. Az előadásban, mint mondják, ezerhét-száz ember és 750 ló venne részt; a mi a bevétel összeget illeti, ezt egy millióra (1) szá-mítják, mit aztán a bécsi és más városok szegé-nyei között osztanának ki.

(v) Skrejszovszky cseh hírlapíró 10,000 frt. biztosíték mellett, Prágában szabadon bocsátották.

(v) Egy szentpétervári távirat szerint Kő-zép-Ázsiából ismét nagyon nyugtalanító hírek ér-kaztek.

(v) Megszűnt strike. Mint Londonból írják a dowlaisi kőszénbányákban a strike véget ért, és 11,000 ember ismét visszatért a munkához. Az első héten fölemelt bért kapnak, azután pedig is-mét előbbi munkadíjukat.

(v) Franciaország gazdasági veszteségei az utóbbi háboru alatt az e célra kiküldött enquete-bizottság jelentése szerint, a departementokban 650, Párisban pedig 300 millióra mennek.

— 12-ik közlemény. T. Cz. Osztián Geróné ivén, alapítók: Osztián Geró 100 frtos urbéripapir-ral, Osztián Kristófné az árvaház megnyitásakor 100 frtal. Részvényesek lettek: Vladutin Gyuláné egy részvény 2 frtos, Mikusán Tanásziné 2 frtal, Osztián Kristófné 2 frtal Imets Dénesné 2 frtal, Dániel Károly 2 frt, ifj. Dániel Imre 2 frtal, Damján Miklósné 2 frtal özv. Dániel Kristófné 2 frtal, ifj. Ferenc Lajosné 2 frtal. Egyszer minden-korra adakoztak: Salamon József 50 krt., Király Mani 20 krt., Fodor Sándor 50 krt., Lovas Lajosné 10 krt., Dénár Ignázné 60 krt., Szabó János 10 krt., Szűts János 50 krt., Bányai Anna 20 krt., Kolozsvári Miklos 10 krt., Vitéz Mozes 10 krt., Szabó Lajos 1 frt., Ferenc Károly 10 krt., Lefko-vits 2 frt., egy valaki 10 krt., Bródy Dánielné 20 krt., Zöld Jánosné 30 krt., egy valaki 50 krt., Kovács László 50 krt., Vagyas Lórinz 1 frt., egy valaki 20 krt., Biluska Jakabné 1 frt., Subutz Mihályné 40 krt., Bátorbán Antalné 10 krt., özv. Gálfóné 1 frt., Binder Gedeon 1 frt Kein 20 krt., Lefkovits Dávid 1 frt., egy valaki 50 krt., Thóth Mihályné 1 frt., Bakó Mártonné 20 krt., özv. Jelinek Ferentzné 20 krt., Moldvai István 40 krt., Holunzer Lajos 50 krt., Viski Ferenc 2 pár csizma varrás, Orosz András 20 krt., Csutsi István 20 krt., Borbély István 10 krt., ifj. Nagy Ferentz 50 krt., Szenyei Lajosné 1 frt., Zsuroftzi Ödönné 20 krt., Zsigmond Sándor 20 krt., Mátyás Károly 50 krt., Finta Andrásné 1 frt., Moldován Zachariásné 40 krt., özv. Thóth Mihályné 10 krt., id. Székely Sándorné 1 frtot, Nagy János 1 frtot, Magyarosi Dánielné 10 krt., Kubaszek Jánosné 50 krt., Galambfalvi József 10 krt., Cakó László 10 krt., D. Virág Benedek 20 frtot, Szabó Gyula 50 krt., Abraham Emilné 1 frtot, Gajzágó 3 frtot, t. cz. Szentpéteri Nina ivén, részvényesek lettek 4 évre: Szentpéteri Anna egy részvénnel Dávid Márton 1 részvénnel Molnár Géza 1 részvénnel Fogovits Albert 1 részvénnel. Egyszer mindenkorra adakoztak Fogolyán Kristóf 5 frtot, Bogdán István és Andrásné 5 frtot, Fehér Mano lelkesz 1 frtot, Benkő és Csutak 2 frtot, Dalnoki Hadnagy József 1 frtot, Kemény 50 krt., Hamberger Emil 1 frtot, Fogolyán Lukács 1 frtot, Lázár P. 50 krt., Bogdán István 2 frtot, Hari Gyula 1 frtot. Fogadják a nemes szívű adakozók, 'hálás köszönetünket az árvák nevében. C s o n g v a y D o m o k o s né titkár P u h l I g n á c s n é elnök.

(v) Franciaország gazdasági veszteségei az utóbbi háboru alatt az e célra kiküldött enquete-bizottság jelentése szerint, a departementokban 650, Párisban pedig 300 millióra mennek.

— 12-ik közlemény. T. Cz. Osztián Geróné ivén, alapítók: Osztián Geró 100 frtos urbéripapir-ral, Osztián Kristófné az árvaház megnyitásakor 100 frtal. Részvényesek lettek: Vladutin Gyuláné egy részvény 2 frtos, Mikusán Tanásziné 2 frtal, Osztián Kristófné 2 frtal Imets Dénesné 2 frtal, Dániel Károly 2 frt, ifj. Dániel Imre 2 frtal, Damján Miklósné 2 frtal özv. Dániel Kristófné 2 frtal, ifj. Ferenc Lajosné 2 frtal. Egyszer minden-korra adakoztak: Salamon József 50 krt., Király Mani 20 krt., Fodor Sándor 50 krt., Lovas Lajosné 10 krt., Dénár Ignázné 60 krt., Szabó János 10 krt., Szűts János 50 krt., Bányai Anna 20 krt., Kolozsvári Miklos 10 krt., Vitéz Mozes 10 krt., Szabó Lajos 1 frt., Ferenc Károly 10 krt., Lefko-vits 2 frt., egy valaki 10 krt., Bródy Dánielné 20 krt., Zöld Jánosné 30 krt., egy valaki 50 krt., Kovács László 50 krt., Vagyas Lórinz 1 frt., egy valaki 20 krt., Biluska Jakabné 1 frt., Subutz Mihályné 40 krt., Bátorbán Antalné 10 krt., özv. Gálfóné 1 frt., Binder Gedeon 1 frt Kein 20 krt., Lefkovits Dávid 1 frt., egy valaki 50 krt., Thóth Mihályné 1 frt., Bakó Mártonné 20 krt., özv. Jelinek Ferentzné 20 krt., Moldvai István 40 krt., Holunzer Lajos 50 krt., Viski Ferenc 2 pár csizma varrás, Orosz András 20 krt., Csutsi István 20 krt., Borbély István 10 krt., ifj. Nagy Ferentz 50 krt., Szenyei Lajosné 1 frt., Zsuroftzi Ödönné 20 krt., Zsigmond Sándor 20 krt., Mátyás Károly 50 krt., Finta Andrásné 1 frt., Moldován Zachariásné 40 krt., özv. Thóth Mihályné 10 krt., id. Székely Sándorné 1 frtot, Nagy János 1 frtot, Magyarosi Dánielné 10 krt., Kubaszek Jánosné 50 krt., Galambfalvi József 10 krt., Cakó László 10 krt., D. Virág Benedek 20 frtot, Szabó Gyula 50 krt., Abraham Emilné 1 frtot, Gajzágó 3 frtot, t. cz. Szentpéteri Nina ivén, részvényesek lettek 4 évre: Szentpéteri Anna egy részvénnel Dávid Márton 1 részvénnel Molnár Géza 1 részvénnel Fogovits Albert 1 részvénnel. Egyszer mindenkorra adakoztak Fogolyán Kristóf 5 frtot, Bogdán István és Andrásné 5 frtot, Fehér Mano lelkesz 1 frtot, Benkő és Csutak 2 frtot, Dalnoki Hadnagy József 1 frtot, Kemény 50 krt., Hamberger Emil 1 frtot, Fogolyán Lukács 1 frtot, Lázár P. 50 krt., Bogdán István 2 frtot, Hari Gyula 1 frtot. Fogadják a nemes szívű adakozók, 'hálás köszönetünket az árvák nevében. C s o n g v a y D o m o k o s né titkár P u h l I g n á c s n é elnök.

(v) Franciaország gazdasági veszteségei az utóbbi háboru alatt az e célra kiküldött enquete-bizottság jelentése szerint, a departementokban 650, Párisban pedig 300 millióra mennek.

— 12-ik közlemény. T. Cz. Osztián Geróné ivén, alapítók: Osztián Geró 100 frtos urbéripapir-ral, Osztián Kristófné az árvaház megnyitásakor 100 frtal. Részvényesek lettek: Vladutin Gyuláné egy részvény 2 frtos, Mikusán Tanásziné 2 frtal, Osztián Kristófné 2 frtal Imets Dénesné 2 frtal, Dániel Károly 2 frt, ifj. Dániel Imre 2 frtal, Damján Miklósné 2 frtal özv. Dániel Kristófné 2 frtal, ifj. Ferenc Lajosné 2 frtal. Egyszer minden-korra adakoztak: Salamon József 50 krt., Király Mani 20 krt., Fodor Sándor 50 krt., Lovas Lajosné 10 krt., Dénár Ignázné 60 krt., Szabó János 10 krt., Szűts János 50 krt., Bányai Anna 20 krt., Kolozsvári Miklos 10 krt., Vitéz Mozes 10 krt., Szabó Lajos 1 frt., Ferenc Károly 10 krt., Lefko-vits 2 frt., egy valaki 10 krt., Bródy Dánielné 20 krt., Zöld Jánosné 30 krt., egy valaki 50 krt., Kovács László 50 krt., Vagyas Lórinz 1 frt., egy valaki 20 krt., Biluska Jakabné 1 frt., Subutz Mihályné 40 krt., Bátorbán Antalné 10 krt., özv. Gálfóné 1 frt., Binder Gedeon 1 frt Kein 20 krt., Lefkovits Dávid 1 frt., egy valaki 50 krt., Thóth Mihályné 1 frt., Bakó Mártonné 20 krt., özv. Jelinek Ferentzné 20 krt., Moldvai István 40 krt., Holunzer Lajos 50 krt., Viski Ferenc 2 pár csizma varrás, Orosz András 20 krt., Csutsi István 20 krt., Borbély István 10 krt., ifj. Nagy Ferentz 50 krt., Szenyei Lajosné 1 frt., Zsuroftzi Ödönné 20 krt., Zsigmond Sándor 20 krt., Mátyás Károly 50 krt., Finta Andrásné 1 frt., Moldován Zachariásné 40 krt., özv. Thóth Mihályné 10 krt., id. Székely Sándorné 1 frtot, Nagy János 1 frtot, Magyarosi Dánielné 10 krt., Kubaszek Jánosné 50 krt., Galambfalvi József 10 krt., Cakó László 10 krt., D. Virág Benedek 20 frtot, Szabó Gyula 50 krt., Abraham Emilné 1 frtot, Gajzágó 3 frtot, t. cz. Szentpéteri Nina ivén, részvényesek lettek 4 évre: Szentpéteri Anna egy részvénnel Dávid Márton 1 részvénnel Molnár Géza 1 részvénnel Fogovits Albert 1 részvénnel. Egyszer mindenkorra adakoztak Fogolyán Kristóf 5 frtot, Bogdán István és Andrásné 5 frtot, Fehér Mano lelkesz 1 frtot, Benkő és Csutak 2 frtot, Dalnoki Hadnagy József 1 frtot, Kemény 50 krt., Hamberger Emil 1 frtot, Fogolyán Lukács 1 frtot, Lázár P. 50 krt., Bogdán István 2 frtot, Hari Gyula 1 frtot. Fogadják a nemes szívű adakozók, 'hálás köszönetünket az árvák nevében. C s o n g v a y D o m o k o s né titkár P u h l I g n á c s n é elnök.

Kiadó tulajdonos és felelős szerkesztő:

K. PAPP MIKLÓS.

NYILTTÉR. *)

Bergheer színháza

szellem- és kisértejtelenésekkel felállítva a főtérén.

Ma, ugymint naponkint este 7 órakor előadás.

Műsorozat.

Első szakasz:

A „Spynkek” vagy csodák csodája.

Mutatvány 1 felvonásban.

Személyek:

Levni, a bővölés tanára Bergheer, Tumpe, minde-nese Ernst ur. Auguszté szobaleány Franzésia kis-asszony.

Második szakasz:

Festői színház:

egy regényes hegyesvidék, mint telitájkép, vadászje-lenetekkel, szánkázással, az iskolai ifjúság hógó-molyag dobálásaival stb.

Harmadik szakasz:

Büvölés, természettan, csakképletek.

1. Csak a madár marad. 2. A kicsi előhozó.

3. Cupidó mint egy gyűrű áthozója. 4. Kávét és tejet két üvegben elkészíteni. 5. Egy új galamb duc. 6. Az engedelmes galamb. 7. a bergamoi Harlequin. 8. Egy kacsaavadászat a teremben.

Negyedik szakasz:

Bergheer felállmulhatatlan eredeti szellem és kísértet megjelenések e cim alatt: „Az élet álom,” ördögöcskék, boszorkányok, zöldördögök, a vár ura szelleme, ki mindenkit éjen át kopaszra borotvál, ki a várba mer hatolni, futó csontok és pásztorfiu megjelenésekkel.

Hely árak: Számozott hely 1 frt. Első hely 60 kr. Második hely 40 kr. Harmadik hely 20 kr. Gyermekek — 10 éven alól — valamennyi helyen félárakat fizetnek.

Pénztárnyitás 6 órakor. Kezdet 7 órakor.

Napjegyek eladása a színházi pénztárnál 3—6 óráig.

*) E rovatban megjelenő cikkeikért Szerkesztőségünk felelősséget nem vállal el. Szerk.

ja sőt, mert a míg más országokban 30—40 söt Angliában 45 font söt fogyaszt egy személy, addig nálunk alig esik egy személyre 8—12 font, s míg Angliában egy állatra 35 font, nálunk csak 3—5 font esik, mi az emberi egészség és az állat tenyésztésre veszélyes befolyással van s államgazdasági-lag is nagyon káros.

Merje csak pénzügyminiszterünk ezen tisztán belügyi kérdésben emancipálni magát a külérdeknek nyomása alól, szabjon csak a sónak oly árt, hogy a világkereskedelem versenytérén előnyösen jelenhessék meg, s akkor a mellett, hogy a haza népén is könnyít, egyszersmind egy mesterkéltlen bedugott oly jövedelmi forrást nyit meg, a mely nem csak minden deficitünket elenyészeti, hanem még pluszt is fog felmutatni.

En igen is óhajtom, hogy deficiteink elenyészzenek, de azt nem az adók emelése, hanem új jövedelmek faksztása és kiadásainknak oksze-uj gazdálkodás meletti apasztása által óhajtom elérni és hiszem elérhetőnek.

A pénzügyi bizottság igen t. előadója is, a törvényjavaslatot védő s elfogadásra ajánló teg-napelőtti beszédében elismerte, hogy deficitünket a kiadások szállítása által is el lehet enyészteni, hozzá tette azonban, hogy e védszer alkalmazása már késő. En azt hiszem, hogy még most se ké-ső, mert mi még az év kezdetén vagyunk, a defi-citek úrját csak az év végén kell betöltenünk, s addig a megtakarítások eszközölhetők. De külön-ben is kinek hibája, hogy ily későn tárják fel a törvényhozás előtt a szomorú valóságot, a kor-mány már régen, még a mult év közepén elkészít-tette a költségvetést, már akkor láthatta a defi-citek lényegét rémjét, s nem lesz vala e kötele-sége a költségvetést akként készíteni, hogy állam-háztartásunk egysulya helyre legyen hozva? Má-sok mulasztásáért, gondatlan tulköltéséért orszá-gunk szegény népét büntessük-e, oly terhek ráro-vásával, melyet viselni képtelen? Nem, ezt ten-nünk nem szabad, én legalább tenni nem tudom. A pénzügyi bizottság t. előadója fel-hozta azt is, hogy a deficitet kölcsönrel is lehet-ne fedezni, a kormány azonban nem akar vissza-élni az állam hitelével, de vajon eddig nem élt-e vissza azzal, s vajon az 5 évi folytonos adósság csminálása a bankkérdésnek elodázása által nem csomóitálta-e már is hitelünket, s vajon a köl-csönrel nem nagyobb teher-e az adóemelés, me-lyet nem egy év szükségleteire, hanem évtizedek-re, talán évszázadokra törvényesítünk? mert ha egyszer az adó fölemelkedett, nem igen szokott leszállítani ismét, mert az étvágy evésközben jön — mondja egy francia példabeszéd — s már ma-ga az, hogy a kormány a pillanatnyi hiányt adó-emeléssel akarja fedezni, mutatja, hogy nincs is szándékában, jobb gazdálkodást honosítani; a kor-mány itt kényszer helyzetet teremtett, de a tör-vényhozás függetlensége és felelősége az ily pres-sióknak alá nem veheti magát; mert t. házi nem mint magánszemélyek, hanem, mint a nép és haza érdekeinek éber őrei vagyunk e helyen s azért nagylelkűsködnünk az ország rovására nem sza-bad; mi mindnyájan fogadalmat tettünk választó-ink és az ország előtt; én részemről e szent fo-gadalmat be akarom váltani, s miután meggyőző-désem az, hogy ha több adóterhet róvunk ki, a nép összerokad és országunk tönkre jut; azért én a személykereseti adó felemelését — mely külön-ben is a legszegényebb néposztályt terhelné — helyeselni, elfogadni nem tudom s a betervezett törvényjavaslatot elvetendőnek ítélvén, az áltá-lános tárgyalás alapjául sem fogadom el. (Élénk he-lyeslés balfelől.)

Országgyűlés.

Budapest márc. 18.

Ma volt a szavazás napja a személyes kere-seti adó fölött. A képviselők lehető nagy szá-mal jelentek meg, s a szavazásnál följegyzett 122 távollévőnek legalább is egy részét lehetett volna találni a ház folyosóin. Jobb és baloldaltól egy-aránt többen nem szavaztak, kiket az ülés elején s aztán később is láttunk a házban. A horvát kép-viselők közül csak kevesen szavaztak, hasonlóan a szászok közül is. A nemzetiségi képviselők — kik általában az utóbbi időkben csak ritkán jelennek meg a házban — most is távol maradtak. A sza-vazás kezdetekor Lonyai gr. vidéke egészen meg-üresedett, s azok közül, kiket mint Lonyaistákat ismernek, csakis Mariássy Béla és Lonyai József vágták ki a magas „nem“-et. Valamint jobbról is hangzott „nem“ ugy balról is szavaztak „igen“-nel. A törvényjavaslatot 95-nyi szótöbbség fogad-ta el.

Következett ezután a bélyeg és illetékek föl-emeléséről szóló törvényjavaslat, mely legkevésbé sem kényelmesebb kérdés a kormányra amannál. Tisza Kálmán igen találó és kimerítő vonásokkal jellemezte e törvényjavaslatot, mely fölött ma csak általános eszmecsere foly.

A holnapi ülés napirendje lesz: a gazdasági bizottság jelentése; a jövedelmi és személyes kere-seti adóról törvényjavaslatok harmadszori felolvasása, a bélyeg és illetékekről szóló törvényjavaslat tár-gyalásának folytatása, Irányi Dániel képviselő ha-tározati javaslata tárgyalásának folytatása, Irányi Dániel képviselő határozati javaslata tárgyalása a luxus-adóról; a duna gőzhajózási két törvény-javaslat és végre a Ferencz-csatornáról szóló tör-vényjavaslat tárgyalása.

OSIKY IMRE
kereskedésben
KOLÓZSVÁRTT.

Szibériai zab, mely az eddig ismert fajok között a legjobb.

Nagyvékája a pesti piaczi árban 2 forintért kapható.

Vetemény-magvak
ERFURTBÓL.
Gazdasági magvak
a legjелеsebb helyekről felelősség
melletti. (9) 12-4

A KOLOZSVÁRI LYCEUMI NYOMDA A LEHETŐ GYORSAN ÉS LEGJUTÁNYOSB ÁRAKBAN ELVÁLLAL MINDENFÉLE KÖNYV- és KÖNYOMDAI MUNKÁKAT.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Alólírott igazgatóság tisztelettel jelenti az összes t. cz. helybeli és vidéki közönségnek, hogy az ujonnan felszerelt lyceumi könyv- és könyomda, jelenleg már azon helyzetben van, hogy a legnagyobb megrendelésekig minden alakban a legujabb divatu betűk és minták szerint elfogad megrendeléseket, a többek között:

önálló munkák, röpiratok, felhívások, alapszabályok, takaré- és kisegítő pénztári könyvecskék, vonalozott munkák, falragaszok, tánczestély és majálisi mulatságokra meghívók, számlák, étlapok, körlevelek, szomorujelentéseket, sat. sat.

KÖNYOMDAI (lithographiai) MUNKÁK KÖZOTT
MEGHÍVÓK a legujabb minták szerint, MEGHÍVÓK, TÁNCZESTÉLY-
DEK, DISZONKLEVELEK, RÉSZVÉTELYVESEK, sat. sat.

Hivatalos munkákra

a nyomda papir-raktárt tart, s azokat gyári áron számítja mindig, s a felsőbb helyről előírt HIVATALOS NYOMTATVANYOK legnagyobb részéből KÉSZ RAKTÁRT TART, úgy hogy a megrendelő t. törvényszékek, járásbíróságok, megyei tisztségeknek a legtöbb esetben vidékre a megrendelést 24 óra alatt már postai uton megküldhetjük, s a mennyiben a megrendelés szokatlanabb forma volna, azt a legrövidebb idő alatt készítetteti el a rendelkezése alatt álló hat kö- és könyvsajtóján.

Az intézet szakértő kömetszőt tart, s ezen felül gondoskodik arról, hogy a legművészeiből munkákat elkészíttesse, s e végre összeköttetésben áll a külföld legjelesebb műintézeteivel.

Minden megrendelés egyenesen a nyomdai igazgatósághoz utasítandó, hol minden darab nyomtatvány hivatalosan kezeltetik a kivitel pontosságáért.

Kolozsvártt, 1873.

A lyceumi nyomda igazgatósága.